Aan de Raad

Made, 9 mei 2023

Raadsvergadering 8 juni 2023	**Registratienummer:** 2023254578 2023254578 **Casenr:** Meerdere
Onderwerp: Extra krediet realiseren Bypass Zoutendijk	

Portefeuillehouder: T. Simons **Ambtelijke coördinatie:** Openbare werken **Steller:** M. van Drimmelen	**Bijlagen:** 1. Raadsbesluit	**Ter inzage:** 1. Kostenraming (vertrouwelijk bij de griffie)

SAMENVATTING

Gemeente Drimmelen heeft al geruime tijd plannen om de dorpskern van Hooge Zwaluwe te ontlasten van onder meer landbouwvoertuigen en sluipverkeer. Tijdens de opinieraad van 16 september 2021 verzocht de raad om de effecten van een bypass voor enkel zwaar verkeer inzichtelijk te maken en aanvullende maatregelen binnen de huidige infrastructuur te onderzoeken. Daarnaast moest rekening worden gehouden met de fietsveiligheid. In dit raadsvoorstel leggen we het plan voor de bypass, inclusief de aanpassing van het woonerf Zoutendijk, met begroting aan de raad ter besluitvorming voor.

VOORGESCHIEDENIS

Gemeente Drimmelen heeft al geruime tijd plannen om de dorpskern van Hooge Zwaluwe te ontlasten van onder meer landbouwvoertuigen en sluipverkeer. In 2015 is de Verkeersvisie opgesteld waarin de bypass als belangrijke eerste stap is benoemd om de overlast in de dorpen Hooge- en Lage Zwaluwe te verminderen. Gedurende de afgelopen jaren is er hard gewerkt aan de plannen voor een bypass.

In eerste instantie was deze bypass voor alle verkeer bestemd. Maar naar aanleiding van de gekozen richting tijdens de opinieronde van 16 september 2021 is de afgelopen tijd de bypass voor enkel zwaar verkeer verder uitgewerkt. Met die bypass hoeven tractoren en vrachtverkeer niet meer door Hooge Zwaluwe. Dit helpt de overlast voor de bewoners te verminderen en de verkeersveiligheid te vergroten. Daarnaast gaf de raad de opdracht om aanvullende maatregelen binnen de huidige infrastructuur op te pakken en rekening te houden met fietsveiligheid.

Op basis van deze raadsuitspraken zijn diverse onderzoeken, het ontwerp, de kosten en planning vernieuwd. Hierover hebben we u op 23 maart 2022 uitgebreid geïnformeerd met een raadsbrief. Op 29 april 2022 is het coalitieakkoord ‘Bouwen aan een duurzaam, sociaal en veilig Drimmelen’ gepresenteerd waarin de eerder ingezette lijn om de bypass in eerste instantie aan te leggen voor zwaar verkeer is bestendigd.

Sindsdien is o.a. met twee belangrijke grondeigenaren een principeakkoord bereikt over de aankoop van hun grond. Voor de overige natuurcompensatie zijn we nog op zoek naar percelen.
Betreft de aanvullende maatregelen zijn we gestart met het ontwerp voor de aanpassing van het woonerf Zoutendijk. Ook zijn Google Maps en andere navigatiesystemen (Waze, HERE en TomTom) aangepast, wordt de bewegwijzering voor vrachtverkeer aangepast en is ingezet op bewustwording rondom verkeersveiligheid d.m.v. een aantal communicatie-acties.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?
Met bijgaand raadsvoorstel vragen we de raad om aanvullend krediet voor het volledige plan voor de bypass (tractoren en vrachtverkeer) en aanvullend budget voor het plan rondom de Zoutendijk (woonerf) te voteren. De aanpassing aan het woonerf is een aanvullende maatregel met een apart budget.
Met het grote aantal tractoren en vrachtwagens dat door de kern van Hooge Zwaluwe rijdt, is de verkeerssituatie nu niet veilig en ervaren bewoners veel overlast van het verkeer. Het doel van de bypass is om de verkeersoverlast op de doorgaande route door de kern van Hooge Zwaluwe te verminderen door zwaar (landbouw)verkeer te weren uit de kern van Hooge Zwaluwe en de Zoutendijk binnen de bebouwde kom.
Ook is de fietsveiligheid op de Zonzeelseweg en de Zoutendijk een onderdeel. Deze mag niet verslechteren door de getroffen maatregelen.

Met het huidige plan voor de bypass Zoutendijk voor zwaar verkeer wordt de verkeersveiligheid verbeterd en de overlast verminderd. De fietsveiligheid op de Zonzeelseweg wordt meegenomen via een apart project (recent opgestart) uit het coalitieakkoord: ‘fietsveilig maken van rotonde Wagenberg tot Zonzeelseweg’. Daarnaast passen we het woonerf op de Zoutendijk aan. Het doel van dit nieuwe ontwerp is eveneens om de verkeersoverlast van zwaar landbouwverkeer en hardrijdend verkeer te verminderen.
De bypass is onderdeel van het coalitieakkoord 2022-2026. Daarin staat het volgende:
“We willen Hooge Zwaluwe verkeersveilig maken. Met het grote aantal tractoren, vrachtwagens en sluipverkeer dat door het dorp racet, is het nu niet veilig. Daarom investeren we in een bypass van de Zoutendijk op de Horenhilsedijk voor tractoren en vrachtwagens (bestemmingsverkeer) zodat zij niet meer door het dorp hoeven. Vrachtwagens die niks in onze dorpen te zoeken hebben, gaan we steviger aanpakken. Dit doen we door proeven te starten met camera’s aan het begin van het dorp die vrachtwagens die geen bestemmingsverkeer zijn, direct op de bon slingeren en door acties te houden samen met de politie waarbij we vrachtwagens in de ochtend- en avondspits actief weren en bekeuren. De Bypass zal in eerste instantie alleen voor tractoren en vrachtwagens (bestemmingsverkeer) bedoeld zijn, daarom investeren we nog in 2022 in verlichtende maatregelen zoals het stimuleren van gebruik van de alternatieve route Ruilverkavelingsweg/Zanddijk en het aanpassen van de online routing van Google Maps. Ook worden de verkeersmaatregelen om hardrijders tegen te houden samen met de bewoners verder uitgewerkt, zodat er tot gedragen ingrepen kan worden gekomen. Tot slot maken we de weg vanaf de rotonde van Wagenberg tot en met de Zonzeelseweg fietsveilig. De natuurcompensatie van de Bypass voeren we in de gemeente Drimmelen uit. Na aanleg van de Bypass en het nemen van alle hierboven beschreven verkeersmaatregelen, vindt een nieuwe verkeersmeting plaats om te zien of er nog meer maatregelen nodig zijn om Hooge Zwaluwe verkeersveilig te maken.”

Figuur 1: Plangebied en detail van locatie bypass Zoutendijk

HOE PAST DIT BINNEN BELEID EN WETGEVING?

Coalitieakkoord

Het plan voor de bypass sluit aan op de afspraken in het coalitieakkoord 2022-2026 en eerdere raadsuitspraken over het ontlasten van verkeersdruk in de dorpen Hooge en Lage Zwaluwe.

Bestemmingsplan

Binnen de huidige agrarische bestemming van het plangebied is het niet mogelijk om een weg aan te leggen. Daarom moet het bestemmingsplan buitengebied op dit specifieke onderdeel herzien worden.

Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie gaat in op de bereikbaarheid van de dorpskernen in gemeente Drimmelen. De aanleg van de bypass draagt bij aan een betere bereikbaarheid van het gebied rond Hooge Zwaluwe en zorgt daarmee voor een betere verkeersveiligheid. Daarnaast monitoren we de effecten van de bypass na de aanleg door middel van verkeersmetingen zoals omschreven in het coalitieakkoord 2022-2026.

Verkeersvisie

Al sinds 2014 worden er onderzoeken gedaan om de verkeerssituatie in gemeente Drimmelen te verbeteren. In 2015 is er een verkeersvisie opgesteld voor Hooge en Lage Zwaluwe. De bypass Zoutendijk was daarin een belangrijk onderdeel en een eerste stap van een groter plan om de bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de dorpen te verbeteren. In de tussentijd hebben de verschillende onderzoeken de plannen zoals gepresenteerd in deze visie, veranderd. Ondanks een andere vorm, is de bypass voor tractoren en vrachtverkeer in lijn met de verkeersvisie. Daarnaast realiseren we met deze bypass voor zwaar verkeer een langgewenste oplossing voor de bewoners van Hooge Zwaluwe.

Duurzaamheidsparagraaf
Op basis van eerdere uitspraken van de raad gaat het plan uit van een fysieke natuurcompensatie. Het zoekgebied voor de compensatie willen we zo veel als mogelijk aansluiten op het natuurgebied de Zonzeelse polder. Dus daar waar de natuur overlast ondervindt, willen we daar waar mogelijk compenseren. Mocht er in of rondom de Zonzeelse polder onvoldoende grond beschikbaar komen, wordt er ook op andere plaatsen in Drimmelen gezocht.
Ook het inpassingsplan sluit zoveel als mogelijk aan op de soorten in het gebied. Tijdens de uitvoering van de bypass dient daarnaast gewerkt de worden met een ecologisch werkprotocol om de natuur en de dieren zo min mogelijk te schaden en te verstoren.
Verder ontwerpen we de wegconstructie op een dusdanige manier dat we functiewijzigingen in de toekomst opvangen.

WAT GAAN WE DOEN?
Ontwerp bypass
In het reeds voorgestelde ontwerp voor de bypass voor zwaar verkeer verbindt de Horenhilsedijk met de Zoutendijk. De weg wordt ingericht voor tractoren en vrachtverkeer. Tractoren vormen een grote bron van overlast op o.a. de Zoutendijk binnen de bebouwde kom door trillingen, opstoppingen en geluid. Deze bypass draagt bij aan het verhelpen van deze overlast en biedt een passend alternatief voor de bestuurders van de tractoren en vrachtverkeer.
De bypass is ontworpen met een breedte van 5,5 meter en uitgevoerd in asfalt (4,5 meter) en grasbeton (0,5 meter beide zijden). Om te voorkomen dat auto’s gebruik maken van de bypass, wordt een bussluis aangelegd. Zie figuur 2 voor het ontwerp van de bypass.
De bypass verstoort de natuur in de Zonzeelse polder indirect (geluid) waardoor er in totaal 3ha natuur moet worden gecompenseerd binnen de gemeente. Aan de westzijde van de bypass creëren we een ecologische verbindingszone van 0,88ha als onderdeel van de natuurcompensatie. Wanneer de gronden voor de resterende opgave van 2,12ha natuurcompensatie zijn gevonden, richten we deze in volgens de eisen van de provincie. Deze gronden zijn wij nu aan het zoeken. Ook verkennen we de mogelijkheid om een zoekgebied aan te wijzen met provincie Noord-Brabant.
Aan de oostzijde van de weg passen we de weg landschappelijk in middels groen. Over het ontwerp van de landschappelijke inpassing overleggen we met Staatsbosbeheer en Vogelwerkgroep West-Brabant.

Figuur 2: Ontwerptekening bypass zwaar verkeer

In de huidige verkeerssituatie worden de bermen op de Zoutendijk buiten de bebouwde kom kapotgereden. Ter bevordering van de nieuwe verkeerssituatie op de Zoutendijk en Zonzeelseweg, plaatsen we grasbetontegels als bermverharding. Deze verbetering van de infrastructuur is door de kleine toename van (zwaar)verkeersbewegingen niet strikt noodzakelijk, maar wel zeer wenselijk.
Als gevolg van de toename van het zware verkeer op de Zoutendijk en de Zonzeelseweg, dient de onbewaakte spoorwegovergang te worden beveiligd met een automatische lichteninstallatie met slagbomen. ProRail legt deze spoorwegovergang aan en vraagt om een forse financiële bijdrage vanuit de gemeente Drimmelen. Over de hoogte van deze bijdrage voor de overweg zijn we in onderhandeling met ProRail.

Ontwerp Zoutendijk binnen de bebouwde kom (woonerf)
De bewoners van het woonerf Zoutendijk ervaren veel overlast van het hardrijdend verkeer en landbouwverkeer. Het gaat om overlast in de vorm van verkeersonveiligheid, geluid en trillingen. Omdat de start van de aanleg van de bypass nog zeker 1 tot 2 jaar zal duren, dient er eerder een oplossing te worden gevonden voor deze overlast. Daarom is er in overleg met de bewoners een nieuw ontwerp gemaakt voor het woonerf. Ook is er trillingenonderzoek uitgevoerd, dat aantoont dat op een aantal plekken langs het woonerf de hinder- en/of schadenorm wordt overschreden. De overschrijdingsnorm schade is cosmetisch en niet constructief. Dit betekent dat er scheurtjes in stucwerk en muren kunnen ontstaan.
Naar aanleiding van de eerste twee bewonersavonden is samen met de bewoners gekozen om een ontwerp voor de aanpassing van het woonerf verder uit te werken tot voorlopig ontwerp. Het voorlopige ontwerp is tijdens de derde bewonersavond op 25 april 2023 besproken met de aanwonenden van het woonerf. Tijdens deze bewonersavond is in samenspraak met de bewoners gekozen om de entree aan de zuidzijde van het woonerf aan

te passen. De bewoners hebben aangegeven de rest van woonerf te willen behouden zoals deze nu is. Met de aanpassing van de zuidzijde wordt er een duidelijke overgang vanuit het buitengebied gerealiseerd die daarnaast ook snelheidsremmend werkt. Daarnaast zorgt het ontwerp voor meer afstand tussen het verkeer en de woningen. De bewoners hebben aangegeven tevreden te zijn met deze oplossing.

WIE ZIJN DE BETROKKEN PARTIJEN?
Bij het plan zijn verschillende partijen betrokken. Onderstaande tabel geeft deze partijen weer. Ze zijn op te delen in vier categorieën; gemeente Drimmelen, belangenorganisaties, professionele stakeholders en de bewoners, zie onderstaande tabel. Alle partijen zijn in meer of mindere maten betrokken (geweest) in het project.

Gemeente Drimmelen	Belangenorganisaties
College van B&W Raad Verkeer RO Groen Water Grondzaken	Bewonersgroep Hooge Zwaluwe voor Mekaar ZLTO Bewonersgroep Lage Zwaluwe Bewonersgroep Gaete/Loonsedijk Klankbordgroep verkeer bypass Fietsersbond Vogelwerkgroep West-Brabant Veilig Verkeer Nederland
Professionele Stakeholders	**Bewoners**
Waterschap Brabantse Delta Provincie Noord-Brabant ProRail Staatsbosbeheer Brabant Water TenneT	Omwonenden (incl. ondernemers) Bewoners Hooge Zwaluwe Grondeigenaren Bewoners Lage Zwaluwe

WAT ZIJN DE KOSTEN?
De totaalkosten voor het project bypass zijn € 4.060.412. Hiervoor hebben we in de begroting € 2.550.000 opgenomen (€ 700.000, € 50.000 en € 1.800.000 investeringsprognose 2024). Aanvullend vragen we een bedrag van € 1.510.000.

De kosten voor de Zoutendijk binnen de kom ramen we op € 140.000. Hiervoor staat in de begroting een bedrag van € 100.000. Aanvullend vragen we een bedrag van € 40.000.

De totaalkosten voor de grondaankoop voor de bypass zijn: € 516.000. In de begroting is een krediet van € 95.000 opgenomen. Aanvullend vragen wij een bedrag van € 421.000.

De verschillen in kosten ten opzichte van de vastgestelde begroting is te verklaren door:

- een herziening van de verwachte voorbereidingskosten op basis van de werkelijke voorbereidingskosten die hoger zijn uitgevallen door de langdurige planningsprocedure;
- een post voor het plaatsen van een beveiligde spoorwegovergang;
- een inventarisatie van de risico’s voor het project die zich duidelijker aftekenen naarmate het project vordert;
- een indexering in september 2022 naar het huidige prijspeil (ter waarde van 18%).

Met dit raadsbesluit wordt er een akkoord gevraagd op deze geraamde kosten. In de bijlage (vertrouwelijk) vindt u een toelichting op deze kosten.

De kapitaallasten nemen voor het totaal toe met € 77.500 per jaar.
Het bedrag voor de grondaankoop wordt in de balans als boekwaarde opgenomen (geen afschrijving conform BBV-voorschriften).

WAT ZIJN DE RISICO'S?
Het project bypass kent een aantal risico's waarvoor een risicodossier is opgesteld. De belangrijkste risico's bestaan uit vertraging en kostenstijging van het project door bezwaren en veranderingen in de ruimtelijk-juridische procedures en eventuele stikstofvraagstukken, planschadeclaims en aanvullende maatregelen. In het risicodossier zijn diverse beheersmaatregelen benoemd met het doel om deze risico's beheersbaar te houden.

WAT ZIJN DE ALTERNATIEVEN?
Verschillende alternatieven voor de bypass zwaar verkeer zijn uitvoerig onderzocht en al eerder voorgelegd aan de raad. Een van deze alternatieven is om een bypass voor alle verkeer aan te leggen.

HOE GAAN WE COMMUNICEREN?
Nadat de raad akkoord is gegaan, wordt er een algemene update geplaatst op de website van het project. Wanneer er maatregelen voor andere straten in Hooge Zwaluwe worden genomen, worden de desbetreffende inwoners op de hoogte gebracht.

WAT IS DE VERVOLGPROCEDURE?
Wanneer de raad akkoord gaat met dit raadsvoorstel, vervolgen wij de verschillende acties omtrent de voorbereidingen voor de aanleg van een bypass voor zwaar verkeer (tractoren en vrachtverkeer), waaronder het verwerven van de gronden, afspraken met ProRail en het herzien van het bestemmingsplan. De procedure om het bestemmingsplan te herzien starten we na het raadsbesluit zo snel mogelijk op.

Voor de natuurcompensatie volgt mogelijk een aparte bestemmingsplanwijziging. Dit is afhankelijk van de termijn waarbinnen we de gronden voor natuurherstel vinden. Om de kosten niet onnodig hoog op te laten lopen door bijvoorbeeld inflatie, starten we bestemmingsplantraject voor de bypass alvast.

Naar verwachting kan er in het 3^{e} kwartaal 2023 worden gestart met de aanpassing van de Zoutendijk binnen de bebouwde kom en begin 2025 worden gestart met de aanleg van de bypass voor zwaar verkeer en aanleg natuurcompensatie. Wanneer er meer informatie is, informeren wij u daarover.

Burgemeester en wethouders van Drimmelen

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening

,

De raad van de gemeente Drimmelen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.;9 mei 2023

gelet op
De uitvoering van uw verzoek tijdens de opinieraad van 16 september 2021
De afspraken vermeld in het Coalitieakkoord 2022-2026

B e s l u i t :

1. Tot voortzetting van de voorbereidende werkzaamheden van een bypass voor zwaar verkeer.
2. Het krediet bypass te verhogen met een bedrag van € 1.510.000 t.b.v. de bypass
3. Het krediet bypass te verhogen met een bedrag van € 40.000 t.b.v. Zoutendijk binnen de kom
4. Het krediet grondaankoop bypass te verhogen met een bedrag van € 421.000.
5. Een bedrag van € 1.550.000 te onttrekken uit de Algemene reserve en deze te storten in de reserve Kapitaallasten (dekking kapitaallasten).
6. De extra structurele kapitaallasten van € 77.500 per jaar te onttrekken uit de reserve Kapitaallasten.
7. De bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen ter verwerking.

Made, 8 juni 2023

de raad voornoemd,

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening